

מעולם לא היה האורח הישראלי קרוב של מסע כה שיטתי של בבלול וטימטום הי מוחות כמו השבוע. קריאל ("דוש") גרדוש צייר אותו בדמות ילד בעל עיניים קטנות, רות, השומע מסביבו קריאות וצווחות, אינו יודע מנין הן באות ומה משמעו. מן הרגע הראשון הבין כי קרה משהו בעל חשיבות בלתי רגילה, שהתחוללה מי אחורי הקלעים אחת הפרשות הפוליטיות המכריעות ביותר מאז קום המדינה. אולם למכד קומץ בעלי הקשרים, לא ידע איש מה התרחש. שמועות פנטסטיות ריחפו בי אחיה, וכו למאמינים מושבעים, כשכל מחנה מנין סביבו גירסה משלו.

מן הרגע שהתפוצצה הפרשה, הפך הי אפילו הממשלתי הקדמי מכשיר לניפוח אדיר של העניין, ולהתקפה ציבורית מוחצת על מפ"ם. הידיעה האמיתית היתה, כי אחד ממנהיגי מפ"ם נחשד בעבירה מסוימת - ושי חשד שלא הוכח בשום מוסד מוסמך, ושי הועלה על-ידי מנגנון השונא את אהרון כהן מזה שנים רבות. באופן רשמי לא הגיע התיק אפילו לידי הוועץ המשפטי. אולם האיפול הרשמי יצר את הרושם כי נתגלה פשע מתועב, וכי הפושעים, שאשי מתם אינם מוטלת בספק, הם מנהיגי מפ"ם. אחרי שנוצר מצב כזה, הודות למנגנון הנתון כולו למרותו, עשה דויד בן גוריון את אחד המעשים הפקחיים ביותר של חייו. בועם אצילי גינה את החוגים המטילים אשמה על "ציבור שלם, הידוע במפעליו החלוציים".

בצורה זו נהנה ביגיי גם מן העולם הזה וגם מן העולם הבא. הוא יצר את האווירה הציבורית, הכניס את מפ"ם למצב הקשה ביותר של קיומה, ובאותה שעה נשאר צדיק הדור.

בכל פרשת אהרון כהן, היה זה המעשה היחיד המעיד על בעליו שהוא יודע מה הוא עושה.

עתונות

אפלה בצל הריים

תפקיד העתונות הוא למסור ידיעות. הי שבוע היתה העתונות הישראלית עצמה הנושא לידיעה העיקרית: מאבקה העקשני לפירסם את הידיעה המרעישת על מאסרו והאשמתו של אהרון כהן.

פה ושם היו לשאיפה זו גם מניעים מפ"ם. אולם המניע העיקרי היה מקצועי פשוט: למסור לקהל ידיעה פוליטית חשובה, אשר זכותו של ציבור במדינה דמוקרטית לדעת אותה, תהיה הדעה עליה כאשר תהיה.

בראשית היה קשר ההשתקה. השלטונות באו במגע עם עורכי העיתונים היומיים. אלה נאותו, כרגיל, להשתיק את הידיעה. אולם החולשה בכל קשר-השתקה כזה נעוצה בכך שיש בבקע הקטן ביותר כזו שהקיר כולו יתמוטט. השבוע הוכח הדבר בעליל. "מפ"ם נפערת..." הפצצה הראשונה נורקה ביום השלישי בשבוע האחרון. בשעות המאוחרות של אחרי-הצהריים הופיע השולח הזה (1101) ברחובות תל-אביב, כאשר בראש מדור התפצת שלו מתנוססת ידיעה ללא הסבר: "התנגשות חסרת-תקדים צפויה בין מפ"ם ומפ"ם". כמה שעות לפני כן הופיע לעצטע עיטס, העתון האידישית הבלתי-חלוי, כשבעמודו הראשון מתנוססת כותרת: "החשוד הגדול במנהיגות מפ"ם, הידיעה: קיימת מבוכה". בקשר עם פרשה פוליטית נוראה, שמעורב בה ישירות חבר מרכז מפ"ם וחבר משק"ע על ידיעה זו קנסו השלטונות את העתון.

במשך יום אחד החזיק מעריב מעמד. אולם הפיתוי להפרסם סופו, שלא הופיע בעתון-הערב המתחרה, היה גדול מדי ביום החמישי פירסם את הידיעה. מפ"ם נטערת - שרי השמאל עומדים להטלות בישיבת הממשלה בשבוע הבא פרשה שהסעירה בשי בועיים האחרונים את צמרת מפ"ם... שיע רוריה פוליטית שאין לה תקדים במדינה. הידיעה היתה כובעת, אך היתה זאת הדרך היחידה לעקוף את האיפול הממשלתי. למחרת הבוקר נפרץ הסכר. חרות פירסם ידיעה דומה לזו של מעריב. בתוך הגליון, במאמר על מסיבה בשגרירות הסובייטית, כתב העורך אייזיק רמבה על הנעדרים מן המסיבה: "מר אהרון כהן... חוא אמנס

אל תופתע אם תשמע כי משה דיין מתכוון לפרוש ממפ"ם". במקרה זה תשמע על כוונתו להקים מפלגה חדשה של צעירים, אשר תהווה מעין "כוח שלישי" על הבמה הפוליטית בישראל, בין הימין לבין מפ"ם. הודעות אלה עלולות להיות רק אמצעי לחץ מצד דיין על המנגנון הוותיק של מפ"ם, המערים בדרכו מכשולים רבים.

אתה יכול לצפות לתגובה סובייטית, אשר תהיה מכוונת לבטא החמרה ביחסים בין ברית-המועצות לבין ישראל. הצורה שבה עשוי הדבר להתבצע: שינויים בהרכב סגל השגרירות בתל-אביב.

הסיכויים להפיכה בירדן, בעתיד הקרוב, הם קלושים ביותר. זוהי דעתם של מומחים מוסמכים, הנבאים תקופה קטנה יחסית במצב הפנימי של מדינה זו. בהשראתו של ראש הממשלה סמיר אל-ריפאעי תונהג ליברליזציה כלפי החוגים הקיצוניים, במאמץ להשיג פשרה בינם לבין חצר המלך. אולם יתכן כי זקא ליברליזציה זו היא אשר תביא במרוצת הזמן לחיזוק האופוזיציה, עד כדי הפיכת השלטון.

שינוי העומד על הפרק, בצמרת משרד החוץ: שגריר ישראל בלונדון אליהו אילת ישוב ארצה, יקבל על עצמו את תפקידו של הלטר איתן, כמנהלו הכללי של המשרד. לא ברור עדיין איזה תפקיד ימלא איתן, במקרה זה.

צפויה שערוריה מסביב לניהול "היכל שלמה" בירושלים. המיליונר האנגלי אייזק חולפסון שוכנע על-ידי גורמים המעוניינים בכך בארץ, כי בית הרבנות הראשית משמש גם את צרכיה המפלגתיות של המפלגה הדתית-לאומית. הוא עשוי לדרוש כי בראש ההיכל יועמד ידו האיש ד"ר קופל רוזן מלונדון, הידוע כאחד המתנגדים החריפים של המפלגה הדתית.

ועוד בחזית הדת: ביגיי יוציא מתחת ידו את משרד הדתות. אך בניגוד להשערות קודמות, לא ימסר המשרד לידי אישיות דתית. באים בחשבון: שר החינוך זלמן ארן ושר המשפטים פנחס רוזן, אשר יחזיקו בתיק הדתות כתיק שני. במקרה זה יתמנה ח"כ ישראל ישעיה כסגן שר.

גזבר הסוכנות ד"ר רב יוסף עשוי להתפטר מתפקידו.

הרקע: סירובם של חבריו להניח הלח הסוכנות לאשר את תוכנית הקימוצים שלו, והתחמקותו של שר האוצר ממילוי הבטחתו לי שאת חלק גדול יותר מתקציב הקליטה של עולים חדשים.

אם ישנם כאלה הי זוכרים בנענועים את עתון הערב של מפ"ם, "הדור" המנות, יתכן ר יוכלו בקרוב לקרוא את יורשו. חוגים מסוימים בתוך מפ"ם, המעריכים כי לא יהיה מנוס לעתוני הערב מפני העלאת מחיריהם ב-30% לפחות בעתיד הקרוב, מתכננים הוצאת עתון ערב במתכונת המצומצמת הישר נה ולמכרו ב-70'60 פרוסה. ליתר בטחון, לא יוכרו העתון רש' מית כבטאון מפ"ם.

מומחי משרד הפי תוח מכינים תוכניות מר פורטות ליישוב 100 אלף איש בנגב הדרומי.

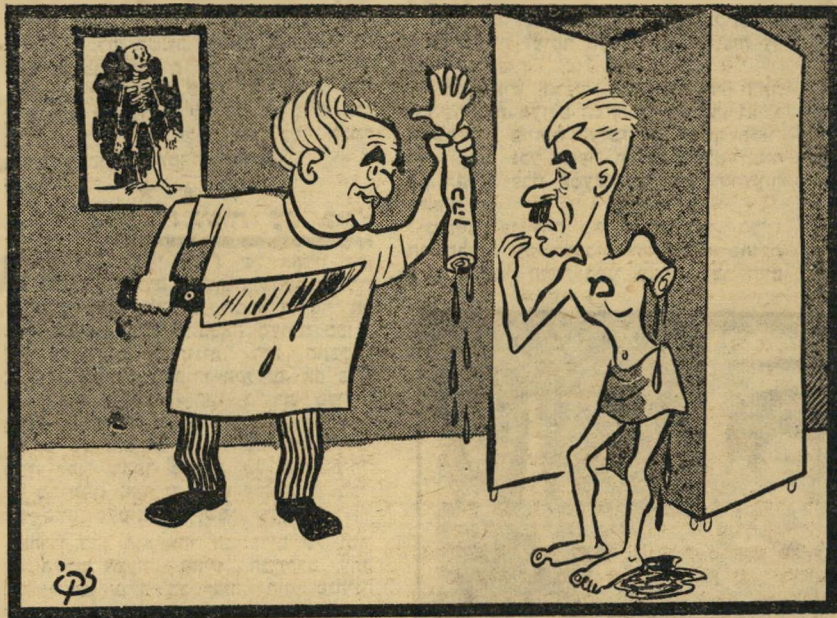
קרוב לוודאי שתבוטל רשות הפעול נוסעים בעמידה באוטובוסים עירוניים, לפחות בשעות מסוימות. משרד התחבורה מעיין בחידוש תקנות מנדטוריות מלפני מחמת העולם השני, אשר בוטלו עקב המחסור באוטובוסים.

יינקטו אמצעי לחץ והטרדה נגד ג'ו גולד, איש הקונגרס היהודי אשר יום את כנס פלורנץ. קיימת נטיה במשרדי הממשלה לאלץ את גולד - שהוא אזרח ישראלי - לשוב הביתה או לקבל מרות יתר של המוסדות, הטוענים כי אזרח פרטי אינו יכול לעסוק בסדיניות באופן חופשי.

מלחמה פרטית תפרוץ בין אגודת העתונאים ובין השגריר הסובייטי. אחרי שהשגריר בורדוב מחק מרשימת המוזמנים למסיבה השנתית של השגרירות את כל העתונאים, עיין האגודה בתגובה מתונה. הגבות אפשריות: אי-הזמנת השגריר להרצות במסיבת-עתונאים סגורה, כשגרירי מעצמות אחרות, אי-הצגת סרטים סובייטיים בבית-העתונאים.

מיכוי קלוש בלבד צפוי לחידוש משחקי הליגות בכדורגל. ביצי לחודש זה, כפי שנקבע על-ידי ההתאחדות לכדורגל. חידוש המשחקים לא יחול לפני שנישיא ההתאחדות הדר' יוסף לאם יסיים את חקירת 20 תיקי ההאשמות נגד קבוצות הכדורגל השונות, המונחים לפניו. כמו כן יערכו נציגי קבוצות רבות על חידוש המשחקים, באסיפה הכללית של ההתאחדות שתתכנס השבוע.

הצעה לדון בחוקיות משחקיה של הפועל חיפה תועלה על-ידי נציגי מרכז מכבי בהתאחדות לכדורגל. נציגים אלה יסעו כי שחקני הפועל חיפה אינם עוד שחקנים חובבים, מאחר שלמרות שהם מקבלים משכורות מספועלים שונים, אין הם עובדים, אלא מקדישים את רוב זמנם לאימונים.

חוקי מזה הוא בריא לגמרי...

מנגנון-החושן הביא וניסח את המכתב, שלא עברה שום עריכה. למרחב התנצל בנוסח קיצוני, הדיח מן הכבודה את דויד גוסטסרובט, שהיה אחראי לעריכת-הליילה. מה להחן בבית קברות? מאותו רגע שוב אי-אפשר היה לעצור את המבול. ביום הראשון כבר פירסמו כל העתונים כי חבר מפ"ם נעצר כחשוד בעבירות חמורות נגד המדינה, הודיעו על הקטטה בישיבת מפלגות-הפועלים והחלפת ההכרזות. הענין נעשה גמוחך יותר ויותר.

שוב היה זה חרותו שסינן את השם לידיעה. הוא פירסם את הבדיחה הבאה: "בן-גוריון של: מה לכהן בבית-הקברות? (השגריר הסובייטי) בודרוב השיב: אהרון אהרון הביב". כמעט כל העתונים יצאו בדרישה נמרצת לאפשר את פרסום הפרטים. בערב פורסם סוף סוף הפרס העיקרי: קול ישראל הודיע בשעה תשע כי אהרון כהן, איש שער-העמקים, נאסר כחשוד בעבירה נגד בטחון המדינה.

התוצאה היחידה של האיפול היתה להפי גות את כל תשומת-הלב לעבר מפ"ם. מי כיון שלא היתה שום אפשרות אחרת לרמוז על הפרשה או לזהות את הנאשם, אלא תוך כדי דיבור על "סערה במפ"ם" ועל "איש מפ"ם", הושם מן הרגע הראשון הדגש על העובדה שהיא הלקח הפוליטי העיקרי של השבוע: כי הענין נוגע למפ"ם הרבה יותר מכפי שהוא נוגע לאהרון כהן.